

[Hjem](#) > [Promilleafgiftsfonden](#) > [2014](#) > [Robuste økonomiske analyser](#) > **Tag stilling til dine kapacitetsomkostninger**

Tag stilling til dine kapacitetsomkostninger

Kapacitetsgraden er oplagt til at vurdere dine kapacitetsomkostninger. Den viser, hvor mange gange dækningsbidraget kan betale kapacitetsomkostningerne.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

De første regnskaber viser, at kapacitetsomkostningerne er steget med ca. 5 pct. fra 2012 til 2013. Ses det i forhold til udviklingen i produktionen, er det i den høje ende, da antallet af årskøer er steget med 3 pct., og det dyrkede areal på kvægbedrifter er steget med 1,7 pct.

Driftsøkonom Jacob Krog, VFL, Kvæg gør dog opmærksom på, at man bør medregne en ejerløn, når man vurderer stigningen i kapacitetsomkostningerne. Når man gør det, er stigningen 'kun' ca. 4 pct.

"Det er vigtigt, at vi husker både ejeraflønning og forrentning af egenkapital, når vi snakker kapacitetsomkostninger. Vi skal holde os for øje, at disse to indsatsfaktorer ikke er aflønnet i bundlinjeresultatet, for ellers kan vi komme til at glæde os over et resultat, der egentlig er for lavt," påpeger han.

Jacob Krog mener ikke, at udviklingen i kapacitetsomkostninger er alarmerende, men løfter alligevel øjenbrynene i forhold til enkelte poster.

"Når man ser på delelementerne, er der enkelte advarselslamper, der blinker. Løn er steget med 10,3 pct. og vedligehold med 8,3 pct. Det skal dog ses i lyset af, at de to poster steg meget begrænset fra 2011 til 2012, og så er det ikke så overraskende, at der kommer sådan et 'skvulp' det efterfølgende år. Men alle bør tage stilling til, om stigningen i disse poster reelt skyldes udskudt vedligehold, eller at man retter op på underbemanding," siger Jacob Krog.

Lønomkostninger steg med 6,6 pct. og vedligehold med 1,1 pct. fra 2011 til 2012.

Brug kapacitetsgraden

Når man skal vurdere sine kapacitetsomkostninger anbefaler Jacob Krog, at man ikke bare ser på omkostninger i kroner og øre, men udregner kapacitetsgraden. Kapacitetsgraden udregnes ved at dividere dækningsbidraget med kapacitetsomkostningerne, så man får et billede af hvor mange gange, man kan betale sine kapacitetsomkostninger med dækningsbidraget. Synes man, at kapacitetsgraden er for lav, må man vurdere, om det er dækningsbidraget, der er for lavt eller kapacitetsomkostningerne, der er for høje.

"Hvis kapacitetsgraden er omkring 1, som den er for de ti pct. ringeste, er der kun EU-støtten til at betale finansierings- og forpagtningsomkostningerne, og så har man nået en virkelig alvorlig alarmgrænse," forklarer Jacob Krog.

Kapacitetsgraden siger altså noget om hvor stor en gæld, bedriften kan honorere. Samtidig er det, ifølge Jacob Krog, et oplagt nøgletal til at sammenligne niveauet af sine kapacitetsomkostninger med andre, uden at det forvrides af forskellen i bedriftenes størrelse.

Der er ingen tommelfingerregel for, hvor høj kapacitetsgraden bør være, da det afhænger af hvor store forpagtnings- og finansieringsomkostninger, den skal dække.

"Men husk nu, at butikken skal mere end løbe rundt. Der skal også være til forrentning af egenkapitalen," påpeger Jacob Krog.

Den ringeste tredjedel har i gennemsnit en kapacitetsgrad på 1,15, mens den bedste tredjedel ligger på 1,59.

Bliv klogere med driftsgrenanalysen

Hvis man ønsker at minimere kapacitetsomkostningerne anbefaler Jacob Krog, at man tager udgangspunkt i driftsgrenanalysen, som langt de fleste får lavet i forbindelse med regnskabet. Driftsgrenanalysen viser, hvordan kapacitetsomkostningerne fordeler sig på mark og stald. Når man har identificeret det, er næste opgave at få klarhed over, hvad der mere specifikt er årsag til kapacitetsomkostningernes niveau.

"Hvis det er stalden, der bonner ud med høje kapacitetsomkostninger, må man finde ud af, om det er vedligehold af malkeanlægget, gyllehåndteringen, foderanlægget eller måske noget helt andet, der æder af dit overskud," siger Jacob Krog.

Læs også:

[Leanværktøjet TPM har sparet både tid og penge](#)

[Sæt vedligeholdelseskontoen på skrupp](#)

[Artiklen har været bragt i KvægNyt nr. 7 - 2014](#)